

גאוגרפיה

גאוגרפיה, מיקוד משותף לשאלונים:

057203 – ארץ-ישראל והמזרח התיכון, 2 יח"ל,

057106 – גאוגרפיה נושאת וגאוגרפיה חבלית, 1 יח"ל,

057202 – גאוגרפיה נושאת וגאוגרפיה חבלית, 2 יח"ל,

057102 – חבל שלא נכלל בתכנית הלימודים, 1 יח"ל

שים לב!

להלן פירוט החומר שממנו יחוברו שאלות המבחן וגם חומר שלא ייכלל במבחן.

תכנית הלימודים בגאוגרפיה מעודכנת לתשס"ד.

שים לב:

מותר להשתמש באטלסים אלה בלבד:

1. אטלס אוניברסטאי חדש, פרופ' מי ברור, הוצאת יבנה, 1993 ואילך.
2. אטלס כרטא – פיזי, מדיני, כלכלי, חברתי. עורך ראשי פרופ' אי שחר, הוצאת כרטא, 1993 ואילך.
3. אטלס ישראל החדש, הוצאת המרכז למיפוי ישראל, 1995 ואילך.

הערה: חלק מהשאלונים יכללו נספחים ובהם איורים.

הנושאים ש**יכללו** במבחן מפורטים להלן בלי הדגשה גרפית מיוחדת.

הנושאים ש**לא** ייכללו במבחן מובאים במסגרת.

גאוגרפיה של ארץ-ישראל

- א. גאוגרפיה עירונית של עיר אחת, לא כולל הערים הגדולות.
- ב. גאוגרפיה רגיונלית של אחד מהאזורים האלה: עמק יזרעאל, הערבה, הרי אילת.
- ג. אקלים ארץ-ישראל.
- ד. גאוגרפיה של התחבורה.
- ה. גאוגרפיה כלכלית, בדגש על החקלאות.
- ו. המיעוטים בישראל.
- ז. מדרש תמונה.

ח. מבין המאמרים שפורסמו בתחילת שנה"ל בחוזר מפמ"ר תשס"ה/1 לחטיבה העליונה,

לא ייכללו שני המאמרים האלה:

— "היישוב הקהילתי בין כפר לפרבר", ל' אפלבוום, ד' ניומן.

— "מדיניות פיזור התעשייה בישראל", ע' רזין.

גאוגרפיה של המזרח התיכון על סף המאה ה-21

השאלות יחוברו מהספר **גאוגרפיה של המזרח התיכון: תמורות על סף המאה ה-21**, מאת א' סופר וד' גרוס-לן, הוצאת עם עובד, 2001, מהפרקים האלה: פרקים ב'-ד' (עמ' 34-101), פרקים ו'-ז' (עמ' 134-195), פרק ט' (עמ' 225-256).

מבין המאמרים בספר **המזרח התיכון בפתח המאה ה-21: מבחר מאמרים בגיאוגרפיה לחטיבה העליונה**, שפורסמו בתחילת שנה"ל בחוזר מפמ"ר תשס"ה/1 לחטיבה העליונה, **לא** ייכללו שני המאמרים האלה:

- "השפעת משטרים פוליטיים-כלכליים על התפתחות המרחב והנוף העירוני בקהיר", ד' ג' סטיוארט.
- "מדיניות הפיתוח הכלכלי במזרח התיכון ובצפון אפריקה על רקע המחסור במשאבים טבעיים לחקלאות", ג' ע' מובארכ.

גאוגרפיה חבלית

ארצות-הברית

- א. גאוגרפיה עירונית של ערים נבחרות — גורמי מיקום והשפעתם.
- ב. חקלאות.
- ג. תופעות ותהליכים פיזיים, והשפעתם על האדם.

ארצות-הברית הבתר-תעשייתית

השאלות יחוברו מהספר **גאוגרפיה של ארצות-הברית הבתר-תעשייתית**, הוצאת האגף לתכניות לימודים, משרד החינוך, התרבות והספורט, 1993, מהפרקים האלה: פרקים 1-2 (עמ' 1-46), פרק 4 (עמ' 81-99) מהחלק **הראשון** של הספר, וכן פרק ד (עמ' 156-190) מהחלק **השני** של הספר.

מערב אירופה לקראת המאה ה-21

השאלות יחוברו מהספר **מערב אירופה לקראת המאה ה-21**, הוצאת האגף לתכניות לימודים, משרד החינוך, התרבות והספורט, 1998, מהפרקים האלה: פרק 3 (עמ' 31-44), פרק 9 (עמ' 125-136), פרק 12 (עמ' 155-162) מהחלק **הראשון** של הספר, וכן פרקים ב-ג (עמ' 173-198), פרק ז (עמ' 223-230) מהחלק **השני** של הספר.

העולם המתפתח (העולם השלישי)

- א. חקלאות המדינות המתפתחות.
- ב. דמוגרפיה של העולם המתפתח.
- ג. תעשייה ומחצבים.

גאוגרפיה נושאית**יישובים עירוניים**

- א. תפרוסת וגורמי מיקום של ערים בשני אזורים סמוכים (בהסתמך על מפות באטלס).
- ב. התפתחות הערים בעולם העתיק.
- ג. תהליך העיור במדינות שונות.
- ד. שימושי קרקע בעיר.

גאוגרפיה כלכלית

- א. גאוגרפיה של מקורות אנרגיה.
- ב. גאוגרפיה של תעשיות עתירות ידע.
- ג. גאוגרפיה של תחבורה ותקשורת.

גאולוגיה

- א. מבנה כדור הארץ.
- ב. סלעים מגמתיים.
- ג. רעידות אדמה והשפעותיהן.
- ד. מבנים גאולוגיים, זיהוי ודרכי היווצרות.

גאומורפולוגיה

- א. עיצוב חופי וימי.
- ב. עיצוב קארסטי.
- ג. תנועות קרקע.

אקלים

- א. קרינה וטמפרטורה.
- ב. זרמי ים והשפעתם על האקלים.
- ג. אזורי אקלים ומיונם.

חבל שלא נכלל בתכנית הלימודים (Unseen), 1 יח"ל, 057102

השאלות יעסקו במיקום החבל, ביחידות הנוף שבו, במאפיינים ובתהליכים הפיזיים, במערכת היישובית, במאפיינים הדמוגרפיים ובכלכלה שלו.